

Sygn. akt III CSK 65/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w Krakowie
przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Towarzystwo
Ubezpieczeń S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 24 września 2014 r., sygn. akt I ACa 1010/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1800,-
(jeden tysiąc osiemset) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 września 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w K. oraz apelację interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. w W. od wyroku wstępnego Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Krakowie z dnia 21 marca 2014 r., którym uznane zostało za usprawiedliwione co do zasady roszczenie powódki A.P. o zapłatę 177 349,30 złotych z tytułu odszkodowania za zalanie w dniu 1 czerwca 2011 r. lokalu użytkowego, położonego w K., którego powódka była najemcą. Podstawą prawną rozstrzygnięcia były przepisy kodeksu cywilnego o umowie najmu (art. 659 i nast. k.c.). Przesądzając odpowiedzialność strony pozwanej Sąd pierwszej instancji stwierdził niewykonanie obowiązku pozwanej Spółdzielni jako wynajmującego doprowadzenia lokalu do stanu sprzed zalania, wskutek którego musiała nastąpić kilkumiesięczna przerwa w prowadzeniu działalności przez powódkę, gdyż niezbędne było oczyszczenie i odnowienie lokalu oraz znajdujących się w nim urządzeń. Oddalając obie apelacje Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu Okręgowego, przywołując jako podstawę odpowiedzialności art. 471 k.c.

W skardze kasacyjnej pozwana Spółdzielnia zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 i art. 233 k.c., a w zakresie przepisów prawa materialnego naruszenie art. 662 § 1 w związku z art. 471 k.c. przez nieuzasadnioną rozszerzającą wykładnię tego przepisu oraz nie wzięcie pod uwagę względnego obowiązywania tego przepisu, jak również art. 662 § 3 k.c. przez jego niezastosowanie. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku, ewentualnie także wyroku Sądu pierwszej instancji w części oddalającej apelację skarżącej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na skargę kasacyjną pełnomocnicy powódki wniesli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka wskazała na występowanie w sprawie „co najmniej” dwóch istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze dotyczy pytania, czy „stan przydatny do umówionego użytku”, o którym mowa w art. 662 § 1 k.c. obejmuje, w braku zastrzeżenia umownego w tym zakresie, konieczność wyposażenia lokalu w urządzenia chroniące lokal przed nadzwyczajnymi zdarzeniami, takimi jak nawałny deszcz, powódź lub pożar, w sytuacji, gdy przepisy prawa obowiązujące w dacie powstania lokalu nie przewidywały takiego obowiązku. Drugie zagadnienie dotyczy zasady kontrydiktoryjności w postępowaniu cywilnym i pytania, czy w jej świetle sąd może z urzędu, w szczególności na podstawie art. 286 k.p.c. dopuścić dowód z opinii uzupełniającej, mimo braku wniosku w tym zakresie stron postępowania.

W odniesieniu do obu zagadnień przedstawionych przez pełnomocnika powódki należy stwierdzić, że mimo podjętych starań uzasadnienia każdego zagadnienia jest to w świetle utrwalonego orzecznictwa i doktryny niewystarczające i nieprzekonujące, aby na tej podstawie uznać spełnienie przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, nie publ.; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ.; z dnia 18 marca 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, IV CSK 53/13, nie publ.; z dnia 11 lutego 2015 r., V CSK 413/14, nie publ.). Wynika to, co do pierwszego zagadnienia głównie z jego ścisłego powiązania ze stanem faktycznym sprawy ujmowanym w takim kierunku, który jest korzystny dla skarżącej. Jednakże z powołanych przepisów kodeksu cywilnego o najmie wyraźnie wynika, jakie są powinności wynajmującego w kwestii przygotowania i utrzymania lokalu w stanie nadającym się do użycia przez najemcę do działalności znanej wynajmującemu. Jeżeli jest to działalność gospodarcza, to w przedmiocie tej działalności, z zachowaniem staranności wymaganej ogólnymi przepisami prawa (art. 355 § 1 i § 2 k.c.). W rozpoznawanej sprawie dowiedzione zostało i wskazane w stanie faktycznym, że powódka miała już zalewany lokal i domagała się skutecznego przeciwdziałania temu na przyszłość, otrzymywała też wcześniej odszkodowania od zakładu ubezpieczeń. Problemem w sprawie nie jest zatem

jakieś szczególne działanie wynajmującego, tylko takie, które zabezpieczy wynajmowany lokal przed skutkami zalań, których następstwem są nie tylko uszkodzenia samego lokalu, ale wstrzymanie działalności gospodarczej, na której prowadzenie lokal został wynajęty. Sądy w toku instancji, w tym Sąd drugiej instancji szczegółowo dokładnie te kwestie wyjaśniły w uzasadnieniach.

Jeżeli więc w sprawie powstało przedkładane zagadnienie, to na potrzeby prowadzonej sprawy zostało ono wystarczająco wyjaśnione. To, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma orzeczenia, które by dokładnie dotyczyło wskazanej kwestii nie jest wystarczające do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zwłaszcza jeśli z bardzo licznych orzeczeń Sądu Najwyższego można znaleźć odpowiedź także na problemy prezentowane przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi. Wskazywany problem rozszerzenia rozumienia art. 662 § 1 k.c. przez Sąd drugiej instancji jest jedynie wyobrażeniem skarżącej. Rozstrzygnięcie w sprawie z zastosowaniem art. 662 § 1 k.c. mieści się w zakresie dotychczasowej wykładni tego przepisu w orzecznictwie i doktrynie.

Podobnie można ocenić potrzebę odpowiedzi na drugie zagadnienie, przedłożone we wniosku. Przede wszystkim należy stwierdzić, że biegły sądowy powołany w sprawie ma udostępnić sądowi wiedzę specjalistyczną, której sędziowie mogą nie posiadać, a jest ona konieczna do prawidłowego rozpoznania sprawy. Jeśli więc sąd potrzebuje uzupełniającego wyjaśnienia biegłego, to może je uzyskać bez inicjatywy stron, a dobitnie to wynika z powołanego przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2011 r., II UKN 547/00 (OSNP 2003, nr 11, poz. 277). Przyjęto w nim, że sąd nie ma obowiązku wezwania biegłych w celu złożenia ustnych wyjaśnień, jeżeli opinia nie nasuwa zastrzeżeń zarówno sądowi, jak i stronom (podobnie w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1999 r., II UKN 558/98, OSNAPiUS 2000, nr 13, poz. 520; z dnia 17 grudnia 1999 r., II UKN 273/99, OSNCP 2001, nr 8, poz. 284 i w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 20/13, nie publ.). Z tego wynika, że gdy występuje potrzeba ze strony sądu przed rozstrzygnięciem sprawy uzyskania ustnej lub pisemnej opinii uzupełniającej biegłego, to sąd na podstawie art. 286 k.p.c. może biegłego wezwać do takiej czynności bez inicjatywy stron. Nie jest to tożsame z powołaniem biegłego z urzędu,

jak to utożsamia skarżąca wskazując na odpowiednie ku temu orzecznictwo, powoływane także w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Odmienny pogląd prezentowany przez powódkę nie wymaga weryfikacji przez wypowiedź Sądu Najwyższego w tej kwestii w niniejszej sprawie.

Z powyższego płynie wniosek, że obu przedstawionym zagadnieniom brak przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i w takim razie na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w postanowieniu. O kosztach postępowania należało orzec na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.